

بررسی تحلیلی عوامل انحراف از امام حق

نویسنده: سیدابوالفضل نورانی

فیفا

سرشناسه: نورانی، سیدابوالفضل، ۱۳۴۹ - عنوان و نام پدیدآور: بی‌راهه: بررسی عوامل انحراف از امام حق / نویسنده: سیدابوالفضل نورانی. مشخصات نشر: قم: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف. مشخصات ظاهری: ۳۴۴ ص، ۱۴/۵۱، ۲۷/۵۱ س.م. شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۱-۳۶۰-۲. وضعیت فهرست نویسی: فیفا یادداشت کتابخانه: ص. ۳۳۷-۳۴۴: همچنین به صورت زیرنویس. عنوان دیگر: بررسی عوامل انحراف از امام حق. موضوع: علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. -- مخالفان موضوع: Ali ibn Abi-talib, Imam -- ۶۶۱-۶۰۰. موضوع: علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. -- اثبات خلافت موضوع: Ali ibn Abi-talib, Imam -- ۶۶۱-۶۰۰. موضوع: علی بن موضوع: محمد (ص)، پیامبر اسلام، ۵۳ قبل از هجرت - ۱۱ ق. -- مخالفان موضوع: Muhammad, Prophet -- ۶۱۰-۵۷۰. موضوع: منافقان* Munafigun اسلام -- تاریخ: ۴۱-۱۱ ق. History -- ۶۱۰-۵۷۰. شناسه افزوده: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف رده بندی کنگره: BP۲۲۳/۵۴ رده بندی دیویی: ۲۹۷/۴۵۴ شماره کتابشناسی ملی: ۷۶۵۰۲۶۲

نشر معارف

بی راهه

نویسنده: سیدابوالفضل نورانی طراح جلد: محمد حسین مؤیدی
صفحه آرا: سید مهدی حسینی ناشر: دفتر نشر معارف (وابسته به
نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها) شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۱-۳۶۰-۲
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۰ قیمت: ۷۰,۰۰۰ تومان

دفتر نشر معارف قم، خیابان شهدا، کوچه ۳۲، شماره ۳، تلفن و تماس: ۰۲۵-۳۷۷۲۰۰۰

مدیریت پخش (مرکزی) قم، شرکت پاتوق کتاب، تلفکس: ۰۲۵-۳۱۰۷۷

مراکز پخش

- اراک: ۰۸۶-۲۲۲۲۹۰۴۸ ■ ارومیه: ۰۹۱۰-۷۷۵۵۱۶۶ ■ اصفهان: ۰۳۱-۲۲۲۷۱۶۹۲ ■ اهواز: ۰۶۱-۲۲۲۲۸۰۰
- ایلام: ۰۸۶-۲۲۲۲۴۲۸۴ ■ بجنورد: ۰۵۸-۲۲۲۴۳۲۷۸ ■ بردسکن: ۰۵۱-۵۵۴۳۰۱۲۴ ■ بندرعباس: ۰۷۶-۳۳۶۱۷۵۵۷
- بیرجند: ۰۵۶-۲۲۴۲۵۱۲۰۱ ■ تربت حیدریه: ۰۵۱-۵۲۲۸۶۵۰۰ ■ تهران: ۰۲۱-۸۸۹۱۱۲۱۲ ■ رشت: ۰۱۳-۳۳۳۳۵۱۹۶
- زاهدان: ۰۵۶-۲۲۲۲۸۷۹۰ ■ زنجان: ۰۲۶-۲۲۲۲۶۲۵۰ ■ ساری: ۰۱۱-۲۲۲۵۳۰۲۰ ■ سبزوار: ۰۵۱-۴۴۲۳۴۰۰
- سمنان: ۰۲۳-۳۳۵۵۳۱۱۰ ■ سیرجان: ۰۳۶-۴۲۲۸۰۵۸ ■ شهرکرد: ۰۳۸-۲۲۲۵۰۰۰۰ ■ شیراز: ۰۷۱-۲۲۲۴۴۶۱۶
- قزوین: ۰۲۸-۲۲۲۴۰۰۷۶ ■ قم: ۰۲۵-۳۷۷۶۱۷۵۷ ■ کازرون: ۰۷۱-۴۲۲۴۴۳۰۰ ■ کرمان: ۰۳۴-۲۲۲۳۱۴۶۶
- کرمانشاه: ۰۸۴-۲۲۲۲۸۴۱۰ ■ گرگان: ۰۱۷-۲۲۲۲۷۸۰۰ ■ مشهد: ۰۵۱-۲۲۲۲۰۱۱۹ ■ ملایر: ۰۸۱-۲۲۲۵۱۱۷۶
- نی‌ریز: ۰۷۱-۵۲۸۲۱۶۹۰ ■ یاسوج: ۰۷۴-۲۲۲۲۸۱۲۲ ■ یزد: ۰۳۵-۳۷۳۲۲۹۵۰

www.nashremaaref.ir ; E-mail: info@nashremaaref.ir

 NashreMaaref

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

۱۳	مقدمه
۲۰	اهمیت عبرت از تاریخ
۲۱	اهمیت درس آموزی از تاریخ از منظر رهبر انقلاب
۲۲	هدف این نوشتار
۲۵	انحراف و ریشه ها

❖ عوامل فرهنگی اعتقادی ❖ ۲۷

۲۹	۱. عدم ایمان حقیقی برخی اطرافیان پیامبر ﷺ
۳۰	اما ایمان چیست؟ و چه تفاوتی با اسلام دارد؟
۳۴	حضور منافقین پیرامون پیامبر ﷺ
۳۵	ایمان اصحاب پیامبر ﷺ
۳۷	۲. کمبود معرفت دینی
۴۰	نمونه هایی از مخالفت با اوامر پیامبر ﷺ
۴۰	الف) مخالفت با حضرت در جریان صلح حدیبیه
۱۷	ب) مخالفت با پیامبر ﷺ در جریان فرماندهی اُسامة بن زید، سردار
۴۲	ساله و تخلف از شرکت در جیش اُسامة
۴۳	ج) مخالفت با امر پیامبر ﷺ در شب رحلت حضرت
۴۶	۳. سطحی نگری و ساده اندیشی

۴. مهوریت قرآن و عترت نبی پس از رحلت پیامبر ﷺ با کنار گذاشتن وصایای آن حضرت ۵۴
- پیامدهای مهوریت قرآن و عترت ۶۷
۵. بدعت ۶۸
- بدعت در نوع انتخاب خلیفه بعدی ۶۹
- بدعت در تقسیم ناعادلانه بیت‌المال ۷۴
۶. عدم تحمل عدالت امام حق ۷۷
- امام علی علیه السلام مجری حدود الهی بدون تعارف و درنگ ۷۹
- قاطعیت امیرمومنان علیه السلام در اجرای اوامر و حدود الهی ۸۴
۷. شخصیت‌گرایی به جای طرفداری از اصول ۸۷
۸. حسادت نسبت به مقام ائمه معصومین علیه السلام ۹۱
۹. دنیا طلبی مسلمانان و خواص ۹۵
- الف) زبیر بن عوام ۹۶
- ب) طلحه بن عبیدالله ۹۸
- بررسی برخی از شاخصه‌های دنیا طلبی به عنوان عوامل سقوط ۹۹
- الف) دنیا گرایی و اشرافی‌گری ۹۹
- عاقبت عبرت‌آموز طلحه و زبیر ۱۰۰
- ب) رفاه‌زدگی (خوی اشرافی‌گری) ۱۰۱
- ج) عدم رعایت بیت‌المال و حق الناس ۱۰۲
- د) حب مال، محملی برای مخالفت با امام معصوم علیه السلام ۱۰۳
- ه) ریاست طلبی و حب مقام ۱۰۵
- داستانی عجیب و عبرت‌آموز ۱۰۸
۱۰. تأثیرپذیری از اطرافیان بد (فرزندان) ۱۰۸
- نقش خانواده و فرزندان در انحراف خواص ۱۰۹
- هشدارهای قرآنی درباره فرزندان ۱۱۰
- تبعیت از هوای نفس و تحریک‌پذیری از اطرافیان فاسد ۱۱۱
۱۱. تعطیل شدن حدود الهی در زمان حاکمان غاصب ۱۱۲

۱۲. حرام خواری ۱۱۶
- عزت نفس مؤمنان حقیقی و اعراض از حرام خواری ۱۲۱
۱۳. افراط و تفریط در حبّ و بغض ها ۱۲۲
- غلو ۱۲۳
- علّت غلو در دوستی و دشمنی با ائمه علیهم السلام ۱۲۴
- خطر دخالت حبّ و بغض های شخصی، در اجرای فرامین دینی ۱۲۸
- فاصله گرفتن از ائمه معصومین علیهم السلام با تقدّم یا تأخّر ۱۳۰
- فهم اسرار کار امام حقّ ۱۳۴
- تسلیم محض نسبت به ولایت و معصومین علیهم السلام ۱۳۹
- عدم همراهی با امام علیه السلام و تنها گذاشتن ولی (عدم اطاعت پذیری) ۱۴۰
- بی اعتنائی نسبت به تعالیم دین عامل عدم تسلیم پذیری در برابر امام حقّ ۱۴۳
۱۴. جعل حدیث ۱۴۳
- منع تدوین حدیث توسط خلفاء ۱۴۵
- تاریخ سازی ۱۴۶
- دور شدن مردم از علمای راستین و حقیقی دین و پیروی مردم از خرافات و
انحرافات ۱۵۱
- مخالفت با عالمان دین، ادامه همان انحراف دیروز ۱۵۵
- اختلاف در میان امت با کنار زدن ولی حقّ ۱۵۵
- اختلاف بین مسئولین - اختلاف بین مردم و مسئولین - اختلاف بین آحاد
مردم ۱۵۶
۱۵. دوستی با دشمنان خدا ۱۵۶
۱۶. عصبیّت (عصبه) ۱۵۷
- بازگشت به اعقاب جاهلی (ارتجاع فرهنگی) ۱۶۴
- روند انحطاط جامعه پس از پیامبر صلی الله علیه و آله ۱۶۵
- محیط اجتماعی پس از رحلت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله ۱۶۶
- الف) گسستگی و عدم امنیت ۱۶۶
- ب) تکیه بر نااهلان ۱۶۷

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَبِهِ نَسْتَعِينُ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ
حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ، نَعْمَ الْمَوْلَى وَنَعْمَ النَّصِيرُ. الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ
وَالسَّلَامُ عَلَى أَشْرَفِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ أَبِي الْقَاسِمِ الْمُصْطَفَى، مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ
الطَّاهِرِينَ».

اعوذ بالله من الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ
أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَى عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئاً
وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ﴾^۱

■ مقدمه

بسیاری از مفاهیم و مسائل اندیشه سیاسی ایران معاصر و انقلاب اسلامی
با جریانات و تفکرات سیاسی تاریخ صدر اسلام- به جهت تشابه در رویکردها
و اهداف و همجنس بودن هر دوی این‌ها در اهداف، پیوند خورده است؛ از

۱. قرآن مجید، آل عمران، ۱۴۴. «و محمد نیست جز فرستاده ای (از سوی خدا) که پیش از او نیز
پیامبرانی بودند و از این جهان در گذشتند، آیا اگر او بمیرد یا کشته شود، به عقب باز می‌گردید و از دین
خدا روی برمی‌تابید؟ هر کس از آیین خدا روی برتابد، بداند که اندک زبانی به خدا نمی‌رساند. (البته
همه روی برنمی‌تابند، بلکه در میان شما سپاسگزارانی نیز بوده اند) و به زودی خدا سپاسگزاران را پاداش
خواهد داد».

این‌رو شناخت ریشه‌های این رابطه به شناخت دقیق مسائل و جریان‌شناسی تفکرات در انقلاب اسلامی منجر خواهد شد و از طرفی آشنایی با عوامل یا موانع پیشرفت اسلام در سده‌های نخستین، می‌تواند ما را در شناخت بهتر عوامل و موانع پیشرفت انقلاب اسلامی و جمهوری اسلامی یاری نماید. به گمان قریب به یقین، بسیاری از حربه‌های دشمن برای انحراف جمهوری اسلامی همان حربه‌های گذشته است که با لباس تجدد و با بیانی نو و تازه به میدان آمده تا یک بار دیگر اسلام علوی و اسلام اموی که امروزه از آنها به اسلام ناب محمدی و اسلام آمریکایی یاد می‌کنیم، پنجه در پنجه هم به تقابل برخیزند.

درک دقیق حوادث صدر اسلام تا آغاز دوره غیبت امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف، آشنائی با ریشه‌های انحرافات و اطلاع از عوامل یا موانع پیشرفت اسلام در دو سده‌ی نخست عصر بعد از بعثت می‌تواند ما را در شناخت خطراتی که انقلاب نوپای ما را تهدید می‌کند، آشناتر نماید.

این معرفت و شناخت می‌تواند ما را به ضعف‌های امت اسلام و دسیسه‌های دشمنان دین و راهکارها و تدابیر ائمه معصومین علیهم‌السلام، در برون رفت امت اسلام از دام‌ها و نقشه‌های شوم دشمنان دین آشنا نموده و به مثابه چراغی فراروی خواص جامعه و حاکمان دینی برای نجات امت اسلام در این بُرهه از تاریخ و برهه‌های آینده کمک نماید. امید است که با سرلوحه قرار دادن رفتار امامان دین در مواجهه با نقشه‌های دشمن و درس‌آموزی از تاریخ پُرغنائی شیعه، با سربلندی از گردنه‌های کنونی عبور نموده و مقدمات ظهور را فراهم نماییم. ان شاء الله تعالی.^۱

۱. متن حاضر تجميع فيش‌های جلسات سخنرانی نویسنده در سال‌های دهه‌ی نود و بعد به عنوان متن درسی که در برخی مراکز علمی پژوهشی با عنوان "تاریخ اسلام با رویکرد تطبیقی با حوادث عصر حاضر" تدریس شده است. اینک به صورت کُذ و موجزگونه به مبلغان حوزوی و اساتید دانشگاهی ارائه می‌گردد تا با آموخته‌های خویش آنرا تکمیل نموده و در تبلیغ و آموزش به کار گیرند؛ البته نویسنده به این مهم توجه دارد که اساساً وقتی کسی مطلبی می‌نویسد، به دلیل آگاهی‌های جانبی و مفروضاتی که نسبت به